

LA CAMPANA DE GRACIA.

ADMINISTRACION
Y
REDACCION
LIBRERIA ESPANYOLA,
Rambla del mitj, 20.
BARCELONA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

PREU DE SUSCRIPCIO
FORA DE BARCELONA

Espanya trimestre 8
Antillas (Cuba y Plo, Rico) 16
Estranger 18

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.

L'ARTICLE 11.

--- ¡¡¡ Protestém!!! .....
--- Per aixó 'ls treyém.

UN CLOWN.

En Leotard era un home que admirava al mon ab los seus salts del trapecí.

No obstant un dia trobá un home, un paisà nostre que l'hi passá la mà per la cara.

—«Ell salta 'ls trapecios, es veritat, deya l'afortunat Robert; pero jo hi saltat del esmorsar del dilluns al sopar del dijous, sense topar pèl camí ni ab un malehit sigró. ¿Qué vinga en Leotard y ho fassa!

Tenia rahó en Robert: la vida del escriptor y del polítich d'oposició y de conciencia es molt exposada a salts d'aquesta naturalesa y de un'altra més terrible encare.

Devegadas l'un salt un se'n vá desde Espanya a Fernando Póo, sense tocar a terra, ni topar pèl camí ab una ànima caritativa.

***

Altres homes han vingut a Espanya a mostrar las sevas habilitats portentosas.

May olvidarém a n' en Blondin, l'heroe del Niágara que passava la maroma ficat dintre de un sach y ab un senyor carregat al coll, y encare es molt fresch lo recort de Madame Spelterini que la passava montada en un velocípedo.

Sortí en Camús y procurá imitarlos, ab més ó menos acert; pero confessém qu' en Camús y en Blondin y hasta la Spalterini s' han quedat com néns de teta, davant de un nou artista que per honra y gloria d' Espanya 'ns ha sortit.

Vostés lo coneixen. ¡Vaya si'l coneixen! ¿Qui no'l coneix?

Es un artista del género cómic: es un clown, es un payasso.

Y per sortir al públich no necessita pas tupé postís, ni necessita careta: l'hi basta 'l seu tupé natural y l'hi basta la seva cara, tal com vá ferli la mare naturalesa.

Lo tupé 'l té llarch y rebenxinat com una filosa: la seva cara no s' inmuta per res, ni cambia may de color.

Per fer una brometa de clown es capás un dia d' enviar ab una puntada de peu, a cinch cents ó mil treballadors a las Filipinas ó a las Marianas, sense recordarse'n mes. ¡Y ab quina fingida formalitat no'u executa!

Sense que li escapi 'l riure, vos parla de la societat amenassada, de la familia amenassada, de las institucions amenassadas, de la lley amenassada, de tot lo qu' es capás é incapás de ser y no ser amenassat.

No necessita pintarse de farina, mangra y fum d' estampa, ni fingir la veu. Las sevas dots naturals l'hi bastan.

Es lo gran artista de la companyia.

***

Hem parlat dels salts d' en Leotard. Ell també salta. ¡Vaya si salta! Salta com una llagosta.

De desde la redacció de un periódich, ahont regava certs rosers, ab l' objecte de cubrir de rosas lo camí que devia fer certa senyora, vá saltar a un ministeri, al ministeri de la Governació del primer govern que vá sustituir a la senyora destornada.

De desde 'l radicalisme vá saltar a la conservaduria.

Y de desde la conservaduria de una monarquia democrática, vá saltar a un ministeri de una república, de nom ja que no de fets.

Pero no's detura encare: l'hi faltava un altre salt. Ab una empenta 'l treuhen del trapecio quan més desprevingut estava: dona una voltareta, tothom creu que vá a rompre's l'ànima, y no senyors.

Al tocar a terra, bóta com una pilota de goma, bóta y s' eleva y s' agafa al mateix trapecio de ahont l'havian despenyat. No deixan assentarli, pero s'hi queda penjat, y en una posició ridícula.

Pero ¿qué volen ferhi? Lo públich riu y l'aplaudeix: no hi ha com canre en gracia.

***

Pero ell penjat y tot medita un nou exercici. ¡Es tant tranquil! Fins en las horas de major perill l'hi acuden ideas originals.

En lo gran circo de la política espanyola y al alcans dels peus hi té una maroma extesa y preparada perfectament,

Se despenja del trapecio y ¡plaf! queda dret a la maroma, sense tambalejarse, sense vacilar, sense moure's, ferm com un pal.

Ja l'hi tenim, ja agafa un balanci, ja 'l pren, ja 's prepara a fé exercicis.

Un detall: lo balanci té una bola a cada extrem, y en cada bola hi há una inscripció. En l'una s'hi llegeix: «Constitució de 1869,» en l'altra «Constitució de 1876.»

¡Magnífich! Dugas constitucions, dugas bolas...

«Señores, esclama: (Ho diu en castellá, porque 'l clown es castellá.) Nuestro partido tiene una constitucion propia, legítima, natural (aplausos); una constitucion que se adapta a las necesidades más exigentes del derecho moderno; constitucion que consagra los derechos individuales y santifica la dignidad del ciudadano...»

Una salva estrepitosa d' aplausos l'hi ofega la véu en los llabis.

Y allargant lo balanci y posantse la bola de la Constitució del 69 a l'altura del cor, salta, balla, brinca, s'ajup, torna a aixecarse y fins dona salts mortals sobre la maroma, ab un aplom, ab una seguretat, ab una precisió que admira y aturdeix.

***

De prompte 's gira, y dirigintse a una part del públich, com si diguessim als palcos de una Plassa de Toros, ahont hi ha molts barrets de copa, molts guants, molts y riquíssims mantellinas, y 'ls grans armilleros, y 'ls grans medallons y 'ls anells y las joyas del sigle, esclama:

—¡Hola! ¿que es eso? ¿Ponen Vds. cara de perro? ¿No les ha gustado el ejercicio? ¡Vaya, tontuelos, cálmense Vds, que todo todo tiene compensacion en el mundo! A la salud de ese público rumboso y mal humorado!

Y ¡plam! Ab un moment fá un cambi de balanci.

La bola de la Constitució del 76 es la qu' are va al cor: la del 69 está tant enratriada que ni ménos se distingueix.

Y ab lo mateix aplom, ab la mateixa seguretat, y ab igual precisió, salta, balla, 's tambaleja, s' ajup, s' aixeca, fa 'l salt mortal, y al mateix temps camina endarrera. . . . endarrera. . . . endarrera. . . . fins que no te más corda.

Aquella part del públich encopetada somriu ab despreci y desdeny: lo públich del sol, lo públich de brusa y catxutxa 'l xiula, y entre la tempestat de xiulets un bromista esclama:

—Pero tanoca ¿qué 't proposas?

Y 'l clown fent una inflexió de tupé y remenant las ancas, esclama:

—Ser ministro!

***

¡Pobre clown! Y ho diu de bona fé! Y 's creu que ab una Constitució a cada butxaca pot ferse carrera.

Ya se vé: com aquí a Espanya som tant especials?

Y ademés, ell es de l' escola de 'n Sagasta.

P. K.

Está a punt de fundarse en Barcelona una societat protectora dels animals.

No l' hi arrendo la feyna!

¡Tè tants suscritors lo Brusí a Barcelona!

Neguin que progressém.

Avants los lladres robavan las diligencias.

Are roban los carrils.

¿Ho troban estrany? Donchs no n' es gens.

L' ofici dels lladres es robar, aixís com l' ofici de la guardia civil es agafar als lladres.

Nada, espavilarse.

Hi ha a San Martí de Sasgayolas, un rector rural, tant rural y en tanta manera, que fins fá olor de farigola.

Dias endarrera vá dir que 'ls que havian comprat unas terras que avants eran de la rectoría y que lo Estat vá vendre, estavan escomicats, tant escomicats, qu' ell si queyan malalts no tindria cap reparo en negarlos los sacraments.

Y encara mes: Un altre dia vá escomicar als qu' escribim LA CAMPANA y als que la llegian, y aixó que nosaltres no hem comprat ni un terrós.

Anyadí que no 'ns proposavam res mes que fer perdre la fé.

Lo qui 'ns dona la noticia diu:

«Y veji senyor Director, de fé en aquestos camps no n' hi ha hagut may, que si n' hi hagués, no faltaria qui se la menjaria tota.»

Diuen que per 10 duros anirán y tornarán de Roma los peregrins que van a besá no se que al Papa y anyadeixen que 'ls hi farán la vida pèl dit preu.

Nos sembla que a Italia farán puja las garrofas.

Que 'ls constitucionals est'n molt dividits, deyan ahir: qu' están molt units diuhen avuy.

Los constitucionals son com los golafres

Los golafres al sentir olor de cuyna, 's rau-neixen.

Y diu la *Epoca* de Madrid:

«No hi ha assumpto per trivial, per freqüent, per senzill que siga que no ofereixi sempre un aspecte de gravetat.»

Y tè rahó la *Epoca*: un mosquit espatlla una orga.

Y un borinot espatlla un ministeri.

Y diu lo *Solfeo* de Madrid:

«S' ha demanat l' extradició de un cabecilla cartista.

«Ala, si, que vingui. . . . y cap a l' oficina!»

En Cánovas ha ballat.

Ha ballat de satisfacció.

Lo país també balla.

Balla de gana.

També a Madrid s' han prohibit los anuncis y las escuelas protestants. La política del sub-gobernador de Mahó triunfa. Jo proposo una cosa. Que surti en Cánovas del ministeri y que entri en Castañeira á formar govern.

Ja saben que 'l Conservador de Madrid va ser denunciad, y saben també que 'l fiscal de imprenta de Madrid va retirar la denuncia, fundantse en que era un periódich ministerial y molt bon minyó.

Y are exclamá 'l Conservador: «Es d' esperar que ja no hi haurá més víctimas en la premsa que las de aquells que ab perfecte coneixement y premeditada intenció volen que 'ls suspenguin? «Malehida dictadura, com digué la Nova premsa, que permets no més que adulacions al Cessar, y no consents las sátiras de Juvenal.

«Son permesas las manifestacions políticas? Demanin permís y ho sabrán: las garantias están superiors, mana qui mana y muixoni. Pero 's reuneix una cáfila de carlins, s' arman per anar á Roma, s' organisan, obran suscripcions, diuen descaradament que la peregrinació es política, preparan lo viatge, y demá 'ls veuran com los moros que van d' la Meca, desfílant per aquets carrers com si tal cosa. Ah! Es qu' are 'ls liberals tenen de mossegarse la llengua. Es qu' are 'l lema del govern, es lo següent. —Pels carlins tots los destinos: pels carlins tots los drets.

SINONIMIA

A Vilanova ha passat una escena divina. A Vilanova tenen un arcalde de real ordre que escriu comedias. N' escrigué una: mes l' hi hauria valgut no haverla escrita: era dolenta com en Mañé quan defensava 'ls carlins; y 'l Diari de Vilanova, en us del séu dret aixís ho consigná, dihent que per compte de Poneta la planxadora, hauria de titolarse Poneta la bunyolera. També l' hi hauria valgut més al Diari no haverho escrit. ¿Qué 's pensan que no es res un arcalde de real ordre que fa comedias? De aixó 'n vá neixe que l' arcalde troba al propietari del periódich al teatro, y me l' emprén y l' hi diu indecent, y no l' hi clava un cop ab la vara, perque estava núvol y duya parayguas pero l' hi clava sí, un cop de parayguas y s' abrahonan y s' arma una serracina espantosa. Pero senyor Francisco de Sales Vidal, ja qu' es arcalde de real ordre, ¿no hauria valgut més agafar al periodista y durlo á Fernando Póo?

A UNA RASPA.

Prou que 'm deus coneixes Tana, no 'm tens present? Donchs escolta: no t' recordas d' una volta que ballant l' americana vas dí á un: ¿qué es poca solta? Donchs era jo. Feya fret, y ab l' etiqueta deguda vaig anar á la Canuda: ja saps tu que al ball aquet tothom qu' hi vá, primé s' muda. Alli buscant emocions y ab trenta graus de caló, amunt y avall del Saló passejava ab dos minyons que com jo eran res de bó. Y Tana al véure 't á tú, —llavoras no t' coneixia— vaig sentí tal simpatia que fertho entendre, segú, era tota l' ànsia mia. Y, digas, á qui no encanta una boca petonera, un llabi de carbassera, un nás que en lo cel s' aguanta

de ta carissima esfera? Y á qui no atrau y enamora ton negre ull? ¡quin ull, Taneta! Daria un' altra pesseta, que costa 'l ball, á tot hora, per tornarli á fer l' aleta, Per xó, jo, ja enamorat, —ja pots posarhi la cuixa que l' Amor tot ho embruixa— vaig posarme al teu costat com qui diu, prop la maduixa. Y ab tres paraulas no més t' vaig dir:—¿Qué vol ballar? y «bueno» m' vas contestar, nos aitem... vãm se 'ls primes pero 'ls últims de parar. Te 'ls vaig comprometre tots y els vãm ballar, ¿no t' recorda? jo á la llengua dava corda, y 'm vam escapá alguns mots que si haguessis estat sorda... Y «poca solta» m' vas dir: está clar, disimulavas, d' alla á la vorá 'hont ballavas algú t' podia sentir y tu tot ho reparavas. Després ja fora del ball, tant sols ho sab la estelada, vas jurar ser ma estimada y... proul Podria fe un gall y rebria una xiulada. Crech que ja m' tindrás present n' estich segú, aixó no falla, donchs bueno: 'l cor meu no calla y 'm diu, al ball, tan furient que ja casi tot me balla. Cert que hem renyit, mes qu' hi fá tomem amichs: ¿no m' estimas? no toquem las cordas primas? aném, anem a ballá y jo goso y tu t' animas. Allí t' espero 'l Diumenge al mocadó feste un nús. Ah! sabs? de ré m' fare' us. Mana, d' aquell que no menja que no hi pensis més. LLORENS LLUS.

A Tolosa varen regalar una boina á n' en Manyé. Los industrials d' Eibar l' hi han fet un altre regalo. Y com que 'ls industrials d' Eibar se dedican al ram de la armeria, no fora res d' estrany que me l' hi haguessen regalat un trabuch. ¿No hi ha cap mare abadesa que l' hi brodi un detente? Hi ha qui créu que are fins en Manyé s' mudara el nom. Se dirá Joan Mañerriburri y Flaquerrigorriaga.

FÁBULAS

Nolia en Pau clavá un clau. En fusta tan seca y prima. Que al punt que lo clau hi arrima. De dalt baix la esquerda 'l clau; Hó veu en Pere, y Babau —Vá dirli— qué desatina. Lo teu cap? fusta tan fina. No admet clau tot de un plegat. Se esquerda al ferhi 'l forat. Si avans no 's fá ab la barrina. Deslliurar á un poble que es. Esclau de infames tirans, Es difícil per demés, Si no ha fet forat avans. La barrina del progrés.

Un rehim sensé 's menjaba

Molt de gust un nen petit. Y un de grandet atreuit. Un gotim se ni emportaba. Ab los crits que 'l petit daba. Vá acudirhi un grandassot. Que 'l sentir tant d' esbalot. Va dir—Veyam si ne eixim, Vinga 'l rehim y gotim.— Y al instant se ho menjá tot. Casi sempre un poble en va. Vol deixar de ser esclau. Se lliura de un tira, y cau. En mans de un altre tira. J. M. CODOLSA.

Los pelegrins que van á Roma besarán las xinelas del Papa. Ja cal que 'l Papa fassa bona provissió de sabbatas. Perqu' considerin vostés que 'l viatge de anada y tornada ab vida y tot val no més que 10 duros. Figúrinse quina cassusa! Son capassos de menjárseli la sola.

Entre 'ls que van á Roma hi ha molts carlins ojalateros d' aquells que durant la guerra enrahonavan fins per las butxacas. Aquets per anarhi s' fundan ab allo: Què te llengua, á Romavá.

Los periódichs ministerials han donat una importancia inmensa al fet de haber ballat en Cánovas uns rigodons. En fi ja qu' tant los agrada, ¿Qué baile?

Diu un periódich ministerial que 'l governa ho sab tot. Que no! ¿Quan s' hi juga que no sab lo dia en que ha de caure?

Un periódich neo assegura qu' es més beneficiós anar á Roma á veure 'l Papa, que á Filadelfia á veure l' exposició. Segons com y segons per qui. Per un burro per exemple l' hi es mes util una albarda que una levita.

Un empleat d' Hisenda ha fet corre sis mil duros y ha tocat lo dos. Un empleat conservador. Perque avuy, sis mil duros, no més los tenen los conservadors.

Jo crech que no fá prou peregrí aixó d' aprofitarse de un a telanto modern per fé una cosa tant antiga.

En compte de anar á Roma en un vapor hi haurian de anar de quatre grapas.

¿Puput?—Qué mana? ¿D' hont vens?—De Roma. ¿Qué portas?—La boina. ¿Qué buscas?—En Cárlos. ¿Quin Cárlos?—Seté. Fes tres brams, y míral, ja vé.

A Lóndres, París, Viena y Constantinopla se celebran exposicions universals. A Madrid, Barcelona y otras capitals se celebran de industrials, artísticas, agrícolas etc., etc. Manresa es la ciutat privilegiada en punt á exposicions. Manresa cada trenta anys celebra una

